

Мей моу 2
Н-32

БОЛТА НАСРИЕВ

ГУРГИ ЛАНГ ВА БУЗИЧАИ ДОНО

Мас моғ 2
Н-32

БОЛТА НАСРИЕВ

ГУРГИ ЛАНГ ВА БУЗИЧАИ ДОНО

(Маҷмӯаи афсона, чистон
ва шеърҳои бачагона)

Душанбе
«Бебок»
2010

ББК 84 Тоҷик 7-4

Н-32

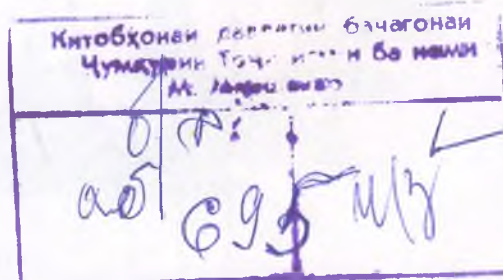
Болта Насриев

Н-32

Гурги ланг ва бузичаи доно.

- Душанбе: «Бебок», 2010 с., - 32 саҳ.

Маҷмӯаи афсонаю чистону шеърӯ ҳарфёбаку
муаммоҳо барои бачаҳои синни томактабӣ ва синни
хурди мактабӣ пешбинӣ шудааст.

ISBN - 978-99947-796-1-1

© ҚДММ «Бебок», 2010

ГУРГИ ЛАНГ ВА БУЗИЧАИ ДОНО

Рӯзе аз рӯзҳои фасли баҳор буд. Подабоне подаро ба чаро мебурд. Як бузичаву як баррачаи шӯху гапнодаро аз пода ҷудо шуда, чарида - чарида беҳабар аз хатар ба алафзор омаданд.

- Ана алафу мана алаф! - хитоб кард бузича.

- Акнун шикамсерӣ алаф меҳӯрем, - илова намуд баррача.

Онҳо саросемавор ба алафзор даромаданд. Ҳамин вақт овозеро шунида сар боло карда диданд, ки гурге лангон - лангон меояду ғамгинона месарояд:

Ман бекасу бе ҳамдамам,
Охир шуд мӯлу камам.
Аз гушнагӣ дар ғуссаам,
Во ишкамам, во ишкамам.

На гову не ғусолае,
На як бузу бузғолае
Ҳам рӯдаҳо дар нолае,
Во ишкамам, во ишкамам.

Кош баррае пайдо шавад,
Дар ишками ман ҷо шавад,
Ишам мисоли О шавад,
Во ишкамам, во ишкамам.

Бузичаву баррача гургро дида саҳт тарсиданд. Баррача, ки бештар тарсида буд, ларзон - ларзон ба бузича гуфт:

- Зуд бош, мегурезем!

- Гург моро дидагист, - гуфт бузича, - беҳтараш нагурехта гургро фиреб диҳем.

- Чӣ хел фиреб диҳем? - пурсид баррача.
- Гург, ки наздик омад, ман ба пешвозаш мебарояму гап мезанам, ту хомӯш ист, - гуфт бузича.
- Гурги ланг бузичаву баррачаро дида, худаширо далеру бекор гирифт ин сурудро хонд:

**Агарчӣ ҳастам гурги ланг,
Чаққону чолокам ба ҷанг,
Бо як задан нобуд кунам,
Наздам агар ояд паланг.**

**Монанди оҳу медавам,
Ҳар ҷо, ки хоҳам меравам!**

**Аз ман гурезад аспу хар,
Рӯбоҳи зарди ҳилагар,
Бо як ҷаҳидан меҷапам,
Ҳамтои шер нестам магар?!**

**Монанди оҳу медавам,
Ҳар ҷо, ки хоҳам меравам.**

- Бузичаву баррача давида ба назди гург омаданд.
- Ассалом, гурги диловар! - гуфт бузича.
- Ассалом, эй шоҳи кӯҳу беша! - гуфт баррача, ки бештар тарсида буд.

Гурги гурусна бадхашмона ҷавоби салом надод, баръакс лабонашро лесиду маккорона пурсид:

- Фарбеҳакони ман, аз куҷо омадеду ба куҷо меравед?
- Ба назди ту равона будем, - гуфт бузича ва илова кард:
- Очаамон фармуданд, ки туро кофта ёфта саломатташонро расонему ҳолпурсӣ кунем.

- Очаҳоятон қадрдонанд. Замоне буд ман онҳоро аз панҷаи шеру бабру палангу хирс раҳо карда будам, - гуфт мағрурона гурги ланг.

Бузича дид, ки гурги ланг гуруснагашро фаромӯш карда худро таъриф мекунад, гуфт:

- Эй гурги паҳлавон, ман таърифи ба шеру бабру хирсу паланг ҷангида, ғолиб омаданатро шунида будам. - Имрӯз ба чашми худ дида истодаам, ки ту паҳлавону нотарсӣ.

Ин дам гуруснагӣ ба хотири гург расид.

- Ҳозир шумоёнро ба хона мебараму зиёфат мекунам, рафтем, - фармуд гург.

- Эй гурги хушдидору шеркирдор, - гуфт бузича, ки аз мақсади гург пай бурда буд, мо чор сар будем, ману баррача ин ҷо омадем. Як бузичаву як баррача аз мо қафо монданд. Аз афташ рохро гум карданд, агар онҳоро ёфта меомадӣ, ҳар чорамон меҳмони ту мешудем.

- Нисбат ба мо онҳо калонтару фарбеҳтаранд, - гуфт баррача, ки ҳоло ҳам аз тарс меларзид.

- Эй гурги диловар! Ба бӯйгири аз ҳамаи сағҳо беҳтарӣ, - гуфт бузича ва бо оҳанги зорӣ илова кард:

- Фуки зеботро бардошта атрофро бӯй кун, шояд дар кучо будани шарикони моро бифаҳмӣ.

Гург фукашро бардошта атрофро бӯй кард ва гӯё дар кучо будани бузичаву баррачаро муайян карда бошад, гуфт:

- Ман ба ҷустуҷӯи ҳамроҳонатон меравам. То омаданам дар ин ҷо монда, аз алафи сабзу тару тоза ишкаматонро сер кунед. Гург чунин гуфту ба роҳ даромад. Роҳ мерафту бо хаёли ширин мехонд:

**Имрӯз ғам надорам,
Шуд бобарор шикорам.
Баррачаву бузича,
Ҳоло дар ихтиёрам,**

**Ҳараллаю таралла,
Дандонҳоям - арра.**

**Гӯшти баррача ширин,
Шакару асал барин.
Худаш ба наздам омад,
Ба бузича офарин.**

**Ҳараллаю таралла
Дандонҳоям - арра.**

Бузичаву баррачаи гумшударо ёбам, мехӯ-
раму шикамро сер карда бармегардам.
Агар бузичаву баррача ҳамроҳонашонро
пурсанд, «наёфтам мегӯям», - аз дил
гузаронд гург.

Гурги ланг аз гуруснагӣ беҳолу аз роҳравӣ
бемадор шуда, рӯи сабза ништастанӣ буд, ки
сангпуште аз зери як бутта садо баровард:

- Эй гурги ланги нобакор, сабзаҳоро зери
по нақун! Ҳар ҷо, ки пойи ту расад, он ҷо хун
мерезаду нооромӣ мешавад.

- Эй сангпушти танбалу хоболуд, чӣ дод мезанӣ?

Худам аз гуруснагӣ мурда истодам. Ягон хӯрдание дошта бошӣ,
биёр, - гуфт гурги ланг.

- Аз хӯрдани ғафат алаф дорам, - гуфт сангпушт ва таҳқиқунон
хандида илова кард:

- Агар хоҳӣ, алаф диҳам.

- Алафатро ба сарат зан! - овозашро
баланд карда гуфт гург ва аз ҷояш хеста
роҳашро давом дод.

Сангпушт аз паси гурги ланг нигоҳ
карда:

- Ҳар кӣ бадрафтор шуд, оқибат хор шуд, -
гуфт.

Гурги ланг дар роҳ аккаро дид. Акка
гургро диду овоз бароварда шақ - шақ
кард.

- Эй аккаи думдарози беодоб, чаро шақ-
шақ мекунӣ? Магар намебинӣ ман беҳолу бемадорам, хубаш
гӯй, ки дар ҳамин гирду атроф бузичаву баррачаи фарбеҳакро
дидӣ?

- Ту, гурги нобакор, ғафат таъна задану айб карданро медо-
нӣ. Ҳеҷ надидам, ки ту некӣ кардаву нек гуфта бошӣ, - оташин
шуд акка ва мақоли зеринро илова кард: «Бадгуфтор - шарманда-
ву шармсор!»

Гург боз пештар рафта, хоктӯдаи баландеро дид.

- Чор тарафи хоктӯда ҳамвор, ба болояш баромада ба атрофаш
менигарам, шояд бузичаву баррачаи гумшударо бубинам, - гуфта
бо ранҷу азоби хеле зиёд ба болои хоктӯда баромада ба атроф

нигоҳ кард. Вай на бузичаро диду на баррачаро. Ноумед шуд ва рӯболо ба замин ғалтид, чашмонаш ба сӯи калхотҳое, ки дар осмон парвоз мекарданд, нигаронида шуданд. Гург «Наход гӯшти ман тӯмаи шумоён шавад?» - гуфту аз бемадорӣ хобаш бурд...

Бузичаву баррача бошанд, аз кори нодурусти худ пушаймон шуда, панд гирифтанд ва ба худ қавл доданд, ки дигар ҳеҷ гоҳ бе иҷозат аз пода ба ҷое намераванд.

**Бадгуфтор -
шармандаву
шармсор!**

РҶБОҲИ ЗИРАК

Буд, набуд, рӯбоҳе буд. Вай ду бача дошт. Номи бачаи калониаш Қоқуча, номи бачаи хурдиаш Моқуча буд.

Рӯзе Қоқучаву Моқуча бобову бибиашонро ёд карда, аз очаашон хоҳиш карданд, ки онҳоро ба назди бобою бибиашон ба меҳмонӣ баранд.

- Ман ҳам падару модарамро ёд кардам, лекин ҳамроҳи шумоён рафта наметавонам, - гуфт очаашон.

- Чаро ҳамроҳи мо рафта наметавонед? - пурсид Қоқуча. - Мо бо пойи худ меравем, моро бардошта намебаред-ку, - эътироз кард Моқуча.

- Азизаконам, медонам, ки шумо ба пойи худ меравед, лекин ҳардуи шумо гапнодарову шӯҳед, аз ман дур мегардед. Доду фиғон карда одамону сагонро ноором мекунад, - гуфт ғамгинона рӯбоҳ.

- Мо аз шумо дур намегардем, - гуфт Қоқуча.

- Мо ба гапи шумо гӯш мекунем. - Овозамонро бароварда сағхоро хабардор намекунем, - гуфт Моқуча.

- Ин тавр бошад, меравем, либосҳои тозаатонро пӯшед, - фармуд рӯбоҳ.

Онҳо хеле роҳ гашта, ба замини корама расиданд. Дар замини шудгор, байни хоку кулӯх як порча дунба диданд. Қоқучаву

Мокуча дунбаро дида ҳайрон шуданд.

- Очаҷон, ана як порча дунба, - гуфт Қокуча.
 - Дунбаро гирифта хӯрем? - пурсид Мокуча.
 - Ҳа, дар ҳақиқат дунба аст, - гуфт рӯбоҳ ва каме фикр карда фармуд:

- Ба дунба наздик нашавед!
 - Дунба бомазза аст, - гуфт Қокуча.
 - Очаҷон, иҷозат диҳед дунбаро гирем, - гуфт Мокуча.
 - Азизаконам, ба дунба наздик нашавед. Ин дунба ягон асро-
 ре дорад, вагарна ин ҷо пайдо намешуд. Охир, деҳқон ба ҷойи
 дона ба замин дунба намеко-
 рад.

- Ҳамин вақт гурги гуруснае пайдо шуд ва рӯбоҳочаро бо ба-
 чаҳояш дида пурсид:

- Ба кучо равонаед?
 - Ба меҳмонӣ, - ҷавоб дод рӯбоҳ.
 - Ба хонаи ман меравем. Агар меҳмони ман шавед, шуморо
 бо қиммакабобу тушбераву асалу мураббоҳи ширин зиёфат
 мекунам. Дар хонаи ман хуб роҳат мекунад, - гуфт гурги гурус-
 на, ки дар асл беҳонумон буд.

Қокуча ба гапи гург сарфаҳм нарафта, гуфт:

- Гург- амак, ана, дар шудгор як порча дунба, рафта гиреду ба
 мо ҷазза пухта диҳед.

Гург ба сӯйи дунба равона шуд. Рӯбоҳ мақсади бади гургро
 фаҳмад ҳам «ба бадӣ некӣ кунӣ, некӣ мебинӣ» гуфта аз дил
 гузаронда гуфт:

- Эй гурги нодон, назди дунба нарав. Дунба ягон сирре до-
 рад. Охир, деҳқон ба ҷойи дона дар шудгор дунба намеко-
 рад-ку!

Гург ба гапи рӯбоҳоча гӯш накарда, сӯйи
 дунба рафт. Сайёд дар шудгор дом гу-
 зошта, болояшро бо хасу хок пӯшида, як
 порча дунба гузошта буд, то ки ягон дар-
 ранда ба он афтад. Гурги гуруснаву
 нодон дунбаро гирифтани шуд, ки
 пояш дар дом дармонд.

- Ба дом афтодам! Поякам сахт дард мекунад. Маро халос кунед! - фарёд зад гург.

Рӯбоҳоча гургро аз дом раҳониданӣ шуд, вале раҳо карда натавониста, ба бачаҳояш фармуд:

- Аз ин ҷо зуд меравем. Сазои чашмгурусна ҳамин аст. Шумо ҳам чашмгурусна нашавед. Агар дар роҳ ё ягон ҷойи дигар ягон хӯрок ё чизи дигарро бинед, бе иҷозат нагиред, айб аст.

Қоқучаву Мокуча ҳар ду баробар гуфтанд:

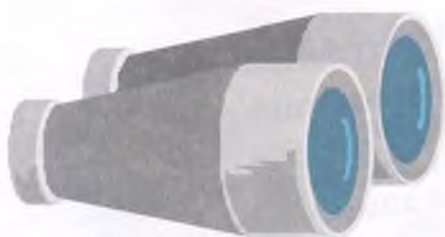
- Мо чашмгурусна намешавем. Мо ягон чизи дар роҳ афтодаро намегирем. Қобил мешавем.

- Азизакон, ба шумоён бовар мекунам, - гуфт рӯбоҳоча.

Қоқучаву Мокуча дасти якдигарро гирифта аз паси очашон раҳсипор шуданд...

ЧИСТОНҶО

Чӣ бошад он, ки моро
На обу нон медиҳад,
Фақат чизе, ки дур аст,
Наздик нишон медиҳад?

Донааш - дона-дона,
Бисёру дар як хона.
Туршу ширин донааш,
Лахча барин донааш.

Аз мо дур аст,
номаш чӣ?
Пур аз нур аст,
номаш чӣ?

Гӯшдарозу калтадум,
Кор мекунад беором,
Чор пой дорад, хар не,
Ҳама пойҳояш бе сум,
Аммо баробар не.

Хояндаву дузду шум,
Бадхоҳи одамон аст,
«Шум»-ро гар чаппа хонӣ,
Номи худааш аён аст.

Дар баҳору тобистон
Ранги сабза ранги он,
Дар тирамоҳ-сурху зард,
Фасли зимистон-хазон.

Дар баҳору тобистон,
Тирамоҳу зимистон,
Чун сабзаҳо рангаш сабз,
Гӯед, ки чист номи он.

Намудор шавад,
Гиря сар кунад,
Рӯйи заминро
Бо ашк тар кунад.

Агар бинед, як даста.
Ришдароз, миёнбаста.

(ҳовъе)

Бор кашад беором,
Кораш надорад анчом.

Чӣ бошад он, чондор аст,
Пой надорад, меҳазад?
Касе диҳад гар озор,
Заҳр дорад, мегазад.

Офтобро гар бубинад,
Рӯй кушода меҳандад,
Аз офтоб рӯй натофта
Ҳосилашро мебандад.

Рӯяш хуш, он чӣ бошад?
Бӯяш хуш, он чӣ бошад?
Ҳам лазиз, он чӣ бошад?
Ҳам азиз, он чӣ бошад?

Номашро зуд бигӯ ту,
Дақиқае яку ду,
Бе об агар бимонад,
Зиста наметавонад.

Агар каме гарм шавад,
Вай ба зудӣ нарм шавад,
Дар хунукӣ шах шавад,
Шах ба мисли ях шавад.

(Ҳаёқ)

Дугӯшаву дутега,
Худ оҳанӣ, чӣ бошад?
Мебурраду корд не,
Гӯед, канӣ, чӣ бошад?

Табиат офаридаст
Ҳам хокиву ҳам обӣ,
Ту зираку доной,
Номашро гар биёбӣ.

Чӣ бошад он, ки гулро
Беҳад азиз дорад,
Барои мо зи гулҳо
Шарбату шира орад?

Гар на моху офтоб аст,
Соҳиби нур мебошад.
Метавонад шабу рӯз,
Нури худро бипошад.

ШЕЪРҲО

Зимистон

Зимистон барф боридаст,
Шаби дароз боридаст,
Субҳдамӣ истода,
Пагоҳӣ боз боридаст.

Баромадам аз хона
Карда нигоҳ ба атроф,
Замин-пӯшида бо барф,
Ҳаво-хунук, аммо соф.

Ҳамроҳи мурғу майна
Мусича дон меҳӯрад,
Гунҷишкак зери айвон
Резаи нон меҳӯрад.

Гурба - дар тори воиш,
Сагча вайро мекобад,
Барф аз шуои офтоб
Нукра барин метобад.

Алло

- Алло! алло!
Духтурхона?
Шумо - духтур?
Ман - Дурдона!

Зочаякам
Бетоб шудааст!
Беиштиҳо,
Беҳоб шудааст!

Тезтар оед,
Ёрӣ кунед!
Ба дардакаш
Дору кунед!...

Хурдтаракони хушнуд
Барфӣ - Бобо месозанд,
Бо завқу шодӣ ҳама
Конкисавор метозанд.

Садои ханда бар гӯш
Аз ҳар тараф меояд,
Гӯё, ки дар зимистон
Табиат месарояд.

Абрҳои навбаҳор

- Эй абрҳои навбаҳор,
Як ҷо чаро истодаед?
Андар фазои беканор
Аз ҳам ҷудо истодаед?

Як ҷо шуда бо ҳамдигар
Созед ҳар сӯ сайругашт,
Борони файзовар шавед
Бар водиву бар кӯху дашт!

Аз қатраҳотон то шавад
Ҳам сабзаву ҳам лола сер!
Ҳам кабку ҳам гунчишакон,
Ҳам барраву бузғола сер!

Эй абрҳои дурнисор,
Файзи баҳорон - аз шумо!
Мо интизорем, интизор
Ҳар лаҳза борон аз шумо!

Шоиста

Рӯи Шоиста
Монанди кулча,
Шоиста дорад
Дуто кокулча,

Агарчи хурд аст
Вай аз Латофат,
Кокулҳояшро
Худаш мебофад.

Ба нӯки онҳо
Навор мебандад,
Намегирад ҳеч,
Доим меҳандад.

Ёрӣ медиҳад
Доим ба модар,
Рафтораш базед,
Гуфтораш шакар.

Мияв-мияв - гурбача,
Ҳар сӯ мадав, гурбача.
Аз тиреза гурехта,
Кӯча марав, гурбача.
Кӯчаҳо пур зи мошин,
Ниғаҳ бикун, худат бин.
Шӯхӣ макун, ин қадар,
Биё, ба назди ман шин!

**Андар боғи ҳайвонот
Филе бо бачааш буд,
Филбачаро модараш
Парасторӣ менамуд.**

**Филбача бозй мекард
Бардошта хартумашро,
Ба пешу қафо метохт
Чунбонида думашро.**

Омад дилам ба илҳом,
Филбачаро чу дидам,
Дар хона сураташро
Бо сад ҳавас кашидам.

Ногоҳ як чӯча дидам,
Дар байни чӯча дидам.

**Чўчаяки малларанг,
Истода болои санг.**

Ларзида “чӣ-чӣ” мегуфт, Намедонам, чӣ мегуфт?

Наздиктараш ки тохтам,
Чӯҷаякро шинохтам.

**Чўчаяки гурезпо
Буд аз они Нур-Бобо.**

Гардида шоду хушнуд,
Гурезпоро доштам зуд.

**Дер накарда ҳамон дам
Ба бобо бурда додам.**

Бобо гуфто:
- Калон шав!
Олиму қаҳрамон шав!

Катакча

Аз чӯча об овардам,
Бо дӯлча об овардам.

Обро ба замин рехтам,
Хоку обро омехтам.

Аз чӯби беду ар-ар,
Аз хишт дар таги дар,

Якто катакча сохтам,
Барои сагча сохтам.

Сагчаи гапдароям,
Маллаю калтапоям,

Қадам оҳиста монда,
Думакашро ликконда,

Ба катакча даромад,
Сонӣ тохта баромад.

Баромаду сар чунбонд,
Ташаккурашро фаҳмонд.

Обро макун лойолуд

Бузичаи малламӯй,
Баро аз даруни чӯй!

Ту ки нестӣ мурғобӣ,
Дар об чиро мекобӣ?

Об хоҳӣ, об - дар обдон,
Алаф хоҳӣ, дар майдон.

Аз чӯчаяк баро зуд, -
Обро макун лойолуд!

Мон, ки обаки зулол
Ҷорӣ шавад бемалол.

Равад ба боғу майдон,
Мева шавад фаровон.

Ниҳолак

Ниҳолакамро бинед,
Чӣ зебо қад кашидаст!
Дусолаасту лекин.
Қадаш ба бом расидаст!

Шоҳакаш дард набинад!
Баргакаш гард набинад!

Ба шоҳакаш бароям,
Булбул барин сароям,
Чида аз меваҳояш,
Лаълиро пур намоям.

Вақте калон шавад вай,
Меварасон шавад вай.

Ба меҳмонӣ биёяд
Дугонаам Латофат,
Бо меваи ширинаш
Ҷуро кунам зиёфат.

Донакашро шикаста,
Хӯрем ҳар ду ништаста.

Пахта чин!

Пахта бисёр гул кардаст,
Ранги гулзор гул кардаст.
Дар ҳар канор кардаст.
Шоҳакаша ҳам нақун,
Гулакаша кам нақун.

Офтобаки тобистон
Нур мепошад фаровон,
Аз партави гарми он
Пахта доим меҳандад,
Басе ҳосил мебандад.

Духтари пахтакорам,
Меҳр ба пахта дорам,
Аз ин дар ифтихорам
Биё, дугона бо ман
Пахта чин доман-доман!

Як шадда марҷон

Як шадда марҷон ёфтем,
Ману Умарҷон ёфтем.

Аз канори ҷӯ ёфтем,
Марҷони хушрӯ ёфтем.

Гарҷи ҳар сӯ давидем,
Соҳибашро надидем.

Ништаста буд дар ҳарак
Якто милиса-амак.

Ба ӯ гуфтем: «Амакҷон,
Ана, як шадда марҷон!

Гиреду дер намонед,
Ба соҳибаш расонед».

Марҷонро ба ӯ додем,
Аз кори худ мо шодем.

Кори нахустин

Модари ман - дӯзанда,
Касби ўро омӯхтам
Бе ёрии дигар кас,
Ба зоча курта дӯхтам.

Куртаи дӯхтаи ман
Буд аз шоҳии кабуд,
Дар он курта зочаам
Хеле зебо менамуд.

Кори нахустинамо
Даме ки модарам дид,
Оғӯш карда манро,
Бо меҳрубонӣ бўсид.

Зоғи ало

Зоғи ало,
Бараҳнапо,
Сар-сари барф
Ба ҳар тараф
Беихтиёр
Медавӣ ту?!

Бе очазоғ
Гоҳе ба боғ,
Гоҳе ба чўл,
Ба назди кўл,
Ба бешазор,
Меравӣ ту?!

Ана, нигар,
Маро ба бар-
Либоси гарм,
Либоси нарм,
Ба рӯйи барф
Ҳамадевам.

Бе меҳрубон
Модаркалон
Дур аз хона
Худсарона
Ягон тараф
Намеравам.

Худсарона
Ба ҳеч куҷо
Ту ҳам нарав,
Зоғи ало!

Соли нав омад

Барфӣ-Бобо омадаст
Аз роҳи дур пиёда,
Ҷӯро пешвоз гирифтем
Мо бо дили кушода.

Тӯҳфаҳои арзанда
Оварда ӯ ба моён,
Бахту саодатро ҳам,
Хурсандии бепоён.

Вай арчае овардаст,
Сабзу баланду зебо,
Шодӣ фаро гирифтаст
Саросар қалби моро.

Ба мо дар ин Соли Нав
Сарафрозӣ мезебад!
Ҳамроҳи Барфӣ-Бобо
Рақсу бозӣ мезебад!

Ифтихор

Аз саҳар то шом
Машғули қорам,
Барои бозӣ
Фурсат надорам.

Ҳамроҳи додом
Ду-се ҳафта боз
Ниҳол шинондем
Дар боғи колхоз.

Акнун аз пагоҳ
Мо бо трактор
Замини бисёр
Мекунем шудгор.

Пахта мекорем
Додову писар,
Меҳнат мекунем
Ҳар ду баробар.

Аз саҳар то шом
Машғули қорам,
Аз меҳнати худ
Дар ифтихорам!

Уқоб

Уқоб, уқоб,
Поён фуру!
Бе печутоб
Чаққон фуру!

Паратро дех,
Болатро ҳам,
Он болу пар
Ба бар кунам.

Тўшаи роҳ
Соз карда ман,
Қаноти худ
Боз карда ман,

Ба дури дур
Назар кунам,
Ба сўйи Моҳ
Сафар кунам!

Ёрирасони модар

Субҳи мунаввар ояд,
Офтоб рух намояд.

Дурдонаи чонона
Мебарояд аз хона.

Ба барраву бузғола,
Ба мурғу ба гўсола,

Обу алаф медиҳад,
Дона ба каф медиҳад.

Пас, то таги дарвоза
Рўйи ҳавлиро тоза

Рўбучин менамояд,
Дилнишин менамояд.

Дурдона қони модар,
Ёрирасони модар.

Қолини зебо

Омад фасли тирамоҳ,
Мевазад бодаки сард,
Шуда барги дарахтон
Норинчиву сурху зард.

Аз баргҳои ранга
Тирамоҳ қолин бофтаст,
Зери дарахтони боғ
Пойандоз партофтаст.

Қолини ранга - зебо,
Мо рӯ-рӯяш метозем,
Давра гирифта бо ҳам
Мерақсему мебозем.

Оча ва зоча

Яке ба осмон
Намо назора:
Фазо - кушода,
Пури ситора.

Моҳи мунаввар
Ана, баромад,
Бо насими шӯх
Бӯи хуш омад.

Хоб кун, аллаё,
Эй чони оча!
Оқилу доно,
Меҳрубон зоча!

Пагоҳӣ бо ҳам
Бархезем аз хоб,
Баҳри шустушӯ,
Медиҳамат об.

Тоза мешӯем
Рӯҳоямонро.
Шона мекунем
Мӯҳоямонро.

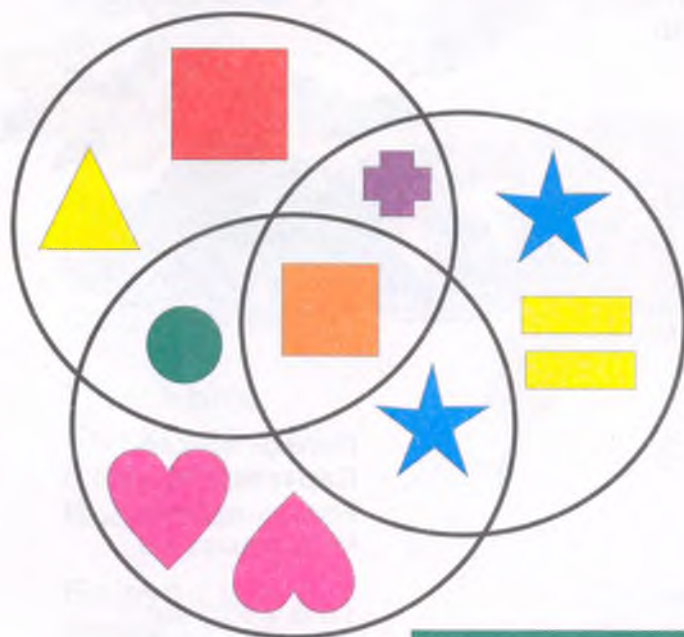
Хоб кун, аллаё,
Барночаи ман!
Оқилу доно,
Зебачаи ман!

Мо шоду масрур
Аз боғу майдон.
Чинем бо ҳам
Гулҳои хандон.

Гулдаста карда,
Онро ба модар
Ҳадя мекунем
Ҳар ду баробар.

Хоб кун, аллаё,
Нозанини ман!
Оқилу доно,
Ҳамнишини ман!

БАРОИ ЗИРАКОН

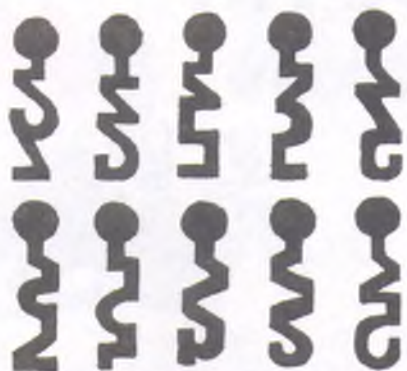

Оё бо як нигоҳ
гуфта метавонӣ,
ки дар кадом
доира нақшаҳо
зиёданд?

Чоркунҷаҳоро ҳисоб кунед.

Калид ба кадом
сӯрохии қулф
мувофиқ меояд?

Ба қойи аломатҳои
савол кадом
рақамҳоро нависем,
ки тартиби
ададҳо вайрон
нашавад.

Ҳарфёбаки «Паррандаҳо»

Муаммоҷа

Дурӯғро ёбед!

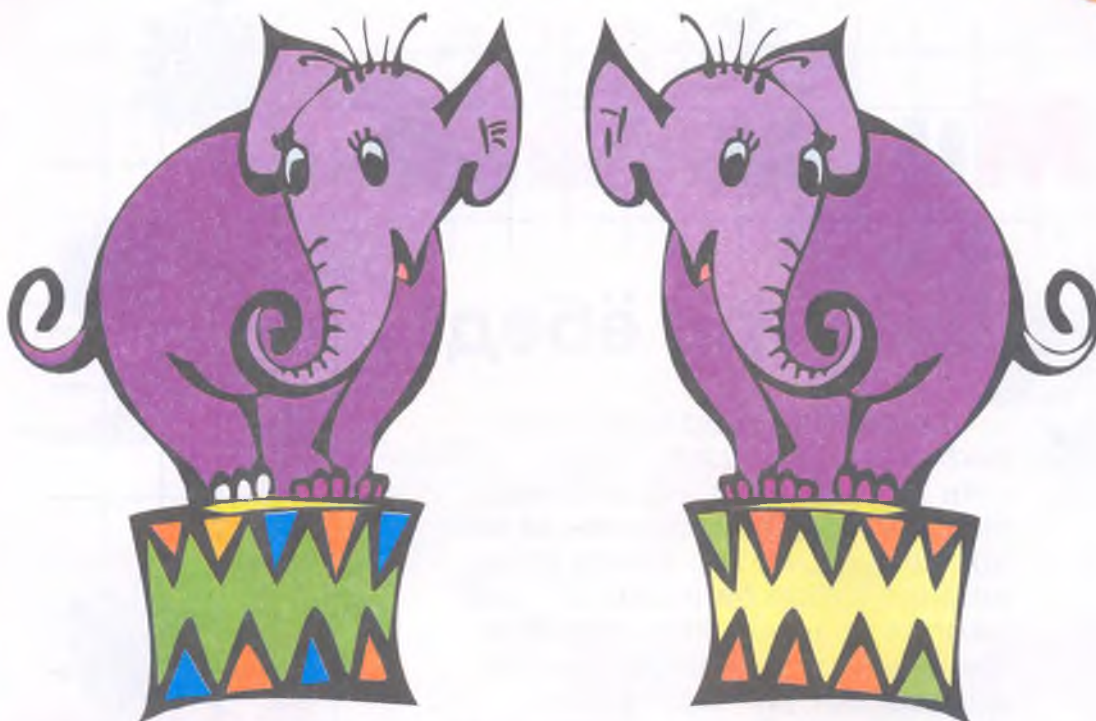
Салим ба Ёдгор худро таъ-
риф кард. Вай гуфт:
- Ин ҳодиса дар арафаи Соли
Нав рӯй дод. Ҳамсоямон аз ман
хоҳиш кард, ки ҳар замон хона-
ашонро хабар бигирам. Он шаб
ҳамсоя ба меҳмонӣ рафта буд.
Қисса кӯтоҳ, ба ҳавлии ҳамсоя
даромадам, ки чароғи хона
фурӯзон аст. Оҳиста рафтам аз
шишаи тиреза ба хона нигоҳ
карданӣ шудам. Шиша ях баста
буд. Бо нохун яхи шишаро та-
рошида...

Ҳикояти Салим ба ин ҷо расида
буд, ки Ёдгор гуфт:
- Кифоя, давом надеҳ, ту
аллакай дурӯғ гуфти!
Салим, албатта, қасам хӯрд.
Вале Ёдгор ба ҳарфи ӯ дигар гӯш
надод.

Бачаҳои азиз!

**Оё шумо гуфта метавонед,
ки Салим чӣ дурӯғ гуфт?**

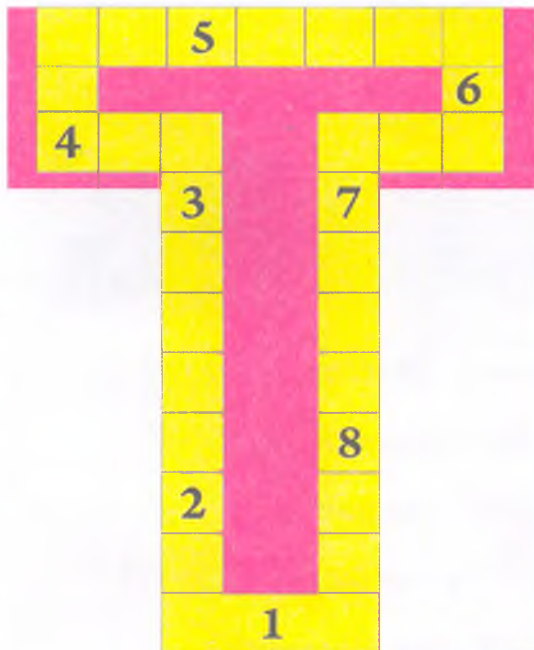
Панҷ тафовутро ёбед!

СаВолак

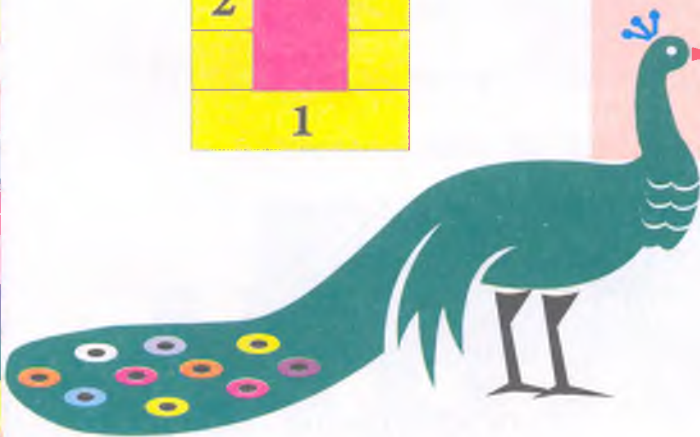
Парасту дар моҳи апрел се
дона тухм гузошт. Агар парасту
дар моҳи октябр ва 24 декабр
сетоӣ тухм гузорад, соҳиби
чанд чӯча мешавад?

Ҳарфёбаки «Т» ва «С»

1. Вилояте, ки дар он Абулқосим Фирдавсӣ таваллуд шудааст.
2. Боигарӣ.
3. Ҳолати инсон.
4. Сират ва ...
5. Муайян кардани беморӣ.
6. «Варзиш» ба забони русӣ.
7. Паррандаи зебо.
8. Мутазоди калимаи «нарм».

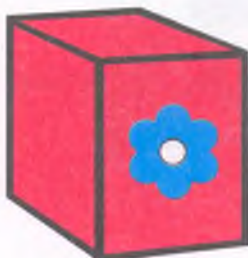
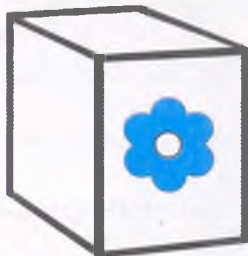
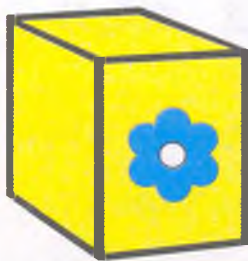

Латифа

Муаллим аз шогирдаш пурсид:

- Наботот чист?
- Ҳар чизеро, ки аз набот мепазанд, наботот аст, - ҷавоб дод шогирдаш.

Муаммои «Гулҳо»

Табибе аз се намуди гулҳо дору тайёр кард. Доруи тайёршударо ба қуттиҳо ҷо намуд. Оё ту гуфта метавонӣ, ки табиб доруи тайёршудаи кадом гулро ба кадом қуттӣ гузошт? Ту инро чӣ тавр фаҳмидӣ?

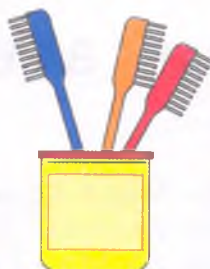

Муаммо

Кити кабуде дар уқёнус мурд. Ҷасади вай пӯсид. Аммо даррандагони баҳрӣ онро нӯши ҷон карданд.

Бачаҳо, ба фикри шумо дар ин матн чӣ ғалат аст?

Бо кадоме аз ин чизҳо бозӣ кардан
хатарнок аст ва чаро?

Дар ин ҷо кадом калима
навишта шудааст?

МОНАВАС

БОЛТА НАСРИЕВ

ГУРГИ ЛАНГ ВА БУЗИЧАИ ДОНО

Муҳаррир - **Чӯра Ҳошимӣ**
Муҳаррири техникӣ - **Дилшоди Саидзод**
Муҳаррири ороиш - **Таҳмина Сайфутдинова**
Ҳуруфчин ва тартибдиҳандаи муаммову
бозиҳо - **Гулсара Авазова**

Ба чоп 20. 11. 2010 имзо шуд. Андозаи 60×84 1/8 Қоғази
офсетӣ. Чопи офсетӣ. Ҳуруфи Arial Tj. Ҷузъи чопи шартӣ 4,0.
Ҷузъи наشريю ҳисобӣ 2,0. Адади нашр 2000. Супориши №12.
Нархи шартномавӣ.

ЧДММ «Бебок». 734018, ш. Душанбе, кӯч. Н. Қаробоев 17,
тел. 233-93-49, E-mail: kitob @ bk. ru

Болта Насриев
соли 1928 дар деҳаи
Хоча Ахрори Валии
вилояти Самарқанд
ба дунё омада, тах-
силоти худро дар
шаҳрҳои Самарқанду
Душанбе гирифта,
фаъолияти кориашро
ҳамчун омӯзгори
мактаби таҳсилоти

миёна аз фанни забон ва адабиёт оғоз
намудааст. Солҳои тӯлонӣ дар соҳаи таъру
нашр фаъолият намуда, дар нашриётҳои
«Ирфон», «Маориф», «Адиб» ва Корхонаи
давлатии таъминот ва савдои «Китоб»-и
Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон
кор кардааст. Болта Насриев соли 2007 дар
шаҳри Душанбе аз олам гузаштааст...

Хонандагон бо китобчаҳои рангину
аҷоиби ӯ бо номи «Оча ва зоча», «Ҷудоиро
набинем» ошно мебошанд. Як маҷмӯаи
газалҳои ӯ бо номи «Исёни дил» ва қиссаи
воқеии «Азоби гӯр» низ мунташир гарди-
дааст.

Бачаҳои азиз! Умедворем, ки ин маҷмӯаи
афсонаю шеър ва чистонҳо, ки дар даст
доред, мавриди писанди шумо қарор хоҳад
гирифт.

ISBN 978-99947-796-1-1

9 7 8 9 9 4 7 7 9 6 1 1

